Nummer VN2021-025406
Directie CTO innovatieteam

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 21 september 2021

Portefeuille: Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (40)

Agendapunt: B17

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Samenwerkingsovereenkomst World Economic Forum over Urban Air Mobility

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. **In te stemmen met een mandaat aan de portefeuillehouder Verkeer en Vervoer om namens het college te besluiten tot het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst met het World Economic Forum (WEF) genaamd het *"Advanced Aerial Mobility Cities and Regions Coalition Charter".* Hiermee participeert Amsterdam naast andere internationale steden als "demonstratie stad" en deelt haar kennis en praktijkervaring met de WEF-gemeenschap rondom Urban Air Mobility (UAM).**
   1.1. De samenwerkingsovereenkomst is een initiatief van het WEF om binnen hun gemeenschap i.o. de samenwerking tussen wereldsteden vorm te geven op het gebied van Urban Air Mobility (UAM). UAM is een van de verzamelnamen waaronder de industrie de inzet van (on)bemande drones in het lager luchtruim voor toepassingen (bijv. de inspectie en of opsporing van bosbranden) dan wel logistieke en of personenvervoer schaart. De industrie ontwikkelt deze toepassingen in een hoog tempo en de inzet van drones is niet meer weg te denken uit het luchtruim. Steden, regelgevers en toezichthouders moeten ervaring op doen om beleidsmatig te bepalen hoe om te gaan met de toename van dronegebruik. Door kennis en ervaringen te delen leert Amsterdam van andere steden en vice versa.
   1.2. Het WEF vraagt hiermee aan de gemeente Amsterdam om invulling te geven aan de onderstaande drie pijlers en de (beleidsmatige) kennis en ervaring die o.a. vanuit het programma Smart Mobility en het Amsterdam Drone Lab op het Marineterrein wordt opgedaan te delen met de WEF-gemeenschap:
      1.2.1. **Voer een transparant beleidsvormingsproces met meerdere belanghebbenden dat Advanced Aerial Mobility (AAM)-activiteiten in uw rechtsgebied mogelijk maakt.** *(Undertake a transparent, multi-stakeholder policy making process that enables AAM activity in your jurisdiction).*
      1.2.2. **Publiceer de resultaten van dat beleidsvormingsproces openbaar waarvan anderen kunnen leren. (***Publicly publish the results of that policy making process from which others can learn).*
      1.2.3. **Voer een pilot uit met het ontwikkelde beleid.** *(Undertake a pilot utilizing the developed policy).*
   1.3. De kennis die hiermee wordt opgedaan kan worden gebruikt voor het maken van beleid rondom drones in steden in nauwe samenwerking met het Ministerie Infrastructuur en Waterstaat, Inspectie Leefomgeving en Transport, Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte en de Politie (zowel regio eenheid Amsterdam-Amstelland als nationaal).
   1.4. De resultaten van testvluchten en of opgedane kennis zal naast de WEF-gemeenschap ook worden gedeeld tijdens de Amsterdam Drone Week, januari 2022 in de RAI Amsterdam.

1.5. De kosten, die samenhangen met uit de samenwerkingsovereenkomst voortkomende activiteiten, te dekken uit het reeds beschikbaar gestelde budget vanuit het programma Smart Mobility.
1.6. Er zijn geen juridische consequenties en risico's bij het aangaan van deze samenwerking. Het betreft het uitwisselen van kennis en expertise.

2. **De burgemeester te verzoeken om wethouder De Vries te machtigen om de "*Advanced Aerial Mobility Cities and Regions Coalition Charter*" te ondertekenen.**

Kernboodschap

Het college van b en w heeft ingestemd met het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Amsterdam en het World Economic Forum . Op deze manier wordt kennis uitgewisseld met internationale steden over de beleidsontwikkeling en praktijkervaring rond de inzet van drones (Urban Air Mobility) in het lager luchtruim van de stad Amsterdam.

Bestuurlijke achtergrond

Eén van de onderdelen van het Smart Mobility programma (door de gemeenteraad vastgesteld in juli 2019) is het experimenteren en onderzoeken van nieuwe vormen van vervoer over water, land en in de lucht. Ten aanzien van nieuwe vormen van mobiliteit in het lager luchtruim heeft daar in Amsterdam tot 2018 weinig onderzoek en innovatie kunnen plaatsvinden vanwege de strenge wet- en regelgeving die gelden als gevolg van de ligging van de stad ten opzichte van de luchthaven Schiphol.

Desalniettemin is de dronesector volop in ontwikkeling en wordt in vooral rurale gebieden in het land geëxperimenteerd met de inzet van dronetechnologie en dronetoepassingen.

Op 17 maart dit jaar zijn de wethouders Verkeer en Vervoer en Luchtvaart geïnformeerd over de Amsterdamse ambities op de inzet van drones, mede ter voorbereiding op het gesprek met [redacted] van de Schiphol Group. In dit gesprek is afgesproken dat Amsterdam via (internationale) samenwerkingen kennis op doet over de effecten van *urban air mobility*.

Om de overgang van oude naar nieuwe wetgeving goed te implementeren werkt de Gemeente Amsterdam (vanuit het CTO, Smart Mobility) nauw samen met het Ministerie van IenW, de collega's van Toezicht en Handhaving en de politie. Om dit goed te kunnen onderzoeken en testen heeft voormalig wethouder Sharon Dijksma in december 2020 tijdens de Amsterdam Drone Week het *Amsterdam Drone Lab* aangekondigd.

Het Amsterdam Drone Lab is een primeur waarbij de organisatie met specialisten rondom drone-operators en wet- en regelgeving, de gemeente en het Bureau Marineterrein Amsterdam lokaal, gecontroleerd, veilig en vergund in stedelijke omgeving kan testen met de inzet van drones. Hier kijken we ook naar de procesmatige afhandeling voor, tijdens én na de dronevlucht. Leren door te doen. Zo heeft er in het Amsterdam Drone Lab reeds een testvlucht plaatsgevonden met de Dienst Stadswerken waarbij de inspecteurs van de openbare ruimte middels de inzet van een drone bruggen en kademuren uitvoerig konden inspecteren. De gedetailleerde data die door de verschillende sensoren onder de drone waargenomen is biedt na afloop van de dronevlucht ook nuttige informatie ten behoeve van de dienstverlening van de gemeente Amsterdam. Andere pilots betreffen bijvoorbeeld de inzet van een drone samen met de brandweer om effectief en snel een drenkeling in het water (aan het Marineterrein) op te sporen. De benodigde aandacht voor aspecten zoals privacy, ethiek en een veilige data-uitwisseling worden tevens meegenomen en geborgd

in de testplannen. Ook vanuit de private sector is er de behoefte om in een stedelijke omgeving bijvoorbeeld het logistieke proces van maaltijdbezorging via de drone te testen.

Bestuurlijke prioriteit

Programma Smart Mobility.

Wettelijke grondslag

Artikel 160 lid 1 sub e Gemeentewet

Onderbouwing besluit

Ad 1. In te stemmen met een mandaat aan de portefeuillehouder Verkeer en Vervoer om namens het college te besluiten tot het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst met het World Economic Forum (WEF) genaamd het *"Advanced Aerial Mobility Cities and Regions Coalition Charter".* Hiermee participeert Amsterdam naast andere internationale steden als "demonstratie stad" en deelt haar kennis en praktijkervaring met de WEF-gemeenschap rondom Urban Air Mobility (UAM).

Het WEF volgt de Amsterdamse ontwikkelingen en ambities rondom het onderzoeken van de inzet van drone technologie en heeft ons zodoende gevraagd om deel te nemen aan hun gemeenschap (community) onder de noemer *Advanced Aerial Mobility (AAM).* Zie details van de samenwerkingsovereenkomst in bijlage 1.

Verzoek aan de wethouder Verkeer en Vervoer is om de samenwerking te ondertekenen namens het college. Hiermee geven wij als stad invulling aan onze Smart Mobility ambitie om onderzoek te doen binnen het 'Amsterdam Drone Lab'. Binnen de samenwerking delen we kennis en doen we praktijkervaring op binnen het Amsterdam Drone Lab, waar we op het Marineterrein in Amsterdam veilig, gecontroleerd en vergund kunnen vliegen met drones. We delen op drie punten kennis met de WEF-gemeenschap:

1. Voer een transparant beleidsvormingsproces met meerdere belanghebbenden dat Advanced Aerial Mobility (AAM)-activiteiten in uw rechtsgebied mogelijk maakt.

WEF houdt de terminologie Advanced Air Mobility aan die tevens door NASA wordt gehanteerd. Hiermee leggen ze de focus meer op de technologie (onbemand, fossielvrije brandstof etc.). Binnen de Europese term Urban Air Mobility, ligt de focus op het geografisch stedelijk gebied waarbinnen drones uiteindelijk specifieke toepassingen zullen kennen, uiteenlopend van het bezorgen van een maaltijd, urgent (medisch) transport, tot de inspectie van bruggen en kades en of het vervoer van personen.

Op het gebied van beleid werken wij nu o.a. aan validatie en implementatie van de (nieuwe) Europese wet- en regelgeving ten aanzien van drones in steden. We onderzoeken drone veiligheid d.m.v. de praktijk inzet van een stedelijk drone detectie netwerk samen met de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en de Politie Eenheid Amsterdam. Deze is recent ingezet tijdens de vier EK wedstrijden in de Johan Cruijff ArenA of bij (grootschalige) bijzonder optredens in de stad waarbij de politie samen met de gemeente ook waakzaam moet zijn over het luchtruim.

Door op een transparante manier de verschillende stakeholders te betrekken bij het ontwikkelen van dronebeleid voor de stad, leggen we de basis voor het benodigde draagvlak om innovatieve toepassingen met drones te kunnen testen en mits gewenst duurzaam te implementeren.

2. Publiceer de resultaten van dat beleidsvormingsproces openbaar waarvan anderen kunnen leren.

Omdat de impact van drones op steden nog verkend wordt, is het belangrijk om kennis te delen en samen op te trekken met andere (nationale en internationale) steden. Door resultaten van de ontwikkeling van het beleid te delen met andere steden, zorgen we voor een koppositie voor de stad Amsterdam op dit thema. We maken gebruik van wat in de praktijk werkt in andere steden en voorkomen dat beleidskeuzes die in andere steden aantoonbaar niet goed uitpakken in Amsterdam alsnog voet aan grond kan krijgen.

3. Voer een pilot uit met het ontwikkelde beleid.

Op basis van het ontwikkelde beleid ontwikkelen we een beleidskader waarlangs aanvragen van zowel private als publieke partners voor de uitvoering van drone vluchten in het lager luchtruim van de stad kan worden beoordeeld. Hiermee voorkomen we dat we op de middellange termijn aanvragen incidenteel blijven beoordelen zonder beleidsmatig kader waarop we de keuzes op baseren langs de nieuwe Europese wetgeving voor drones in steden.

Samenvattend verplichten wij onszelf als stad met de deelname enkel aan het delen van onze beleidsmatige visie, kennis en (praktijk-)ervaring. Dit helpt ons bij het maken van ons eigen stedelijk beleid. Er zijn geen financiële en of juridische verplichtingen verbonden aan de samenwerking anders dan minimale inzet in tijd vanuit de ambtelijke organisatie om kennis te delen en op te halen bij collegasteden zoals Parijs en Dubai. In de bijlage treft u de door het WEF gestelde punten waaraan wij ons committeren met een aantal punten van oplevering.

De resultaten hiervan kunnen en willen we graag ook delen via de WEF-gemeenschap op een nader te houden sessie en ook tijdens de Amsterdam Drone Week in de RAI Amsterdam op 18 januari 2022. In voorbereiding daarop ontvangt het college eind 2021 een rapportage over wat drones voor Amsterdam kunnen betekenen en op welke manier.

Participatie

Niet van toepassing.

Financiële onderbouwing

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting

De kosten die voortkomen uit activiteiten die samenhangen met de ondertekende samenwerkingsovereenkomst hebben betrekking op personele inzet.

Deze kosten worden gedekt uit het reeds beschikbaar gestelde budget vanuit het programma Smart Mobility.

Inzet van capaciteit aan de samenwerking wordt gedekt uit de middelen van het Stedelijk Mobiliteit Fonds (SMF).

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de besluitenlijst

Buiten de gemeente

Afstemming met het WEF over de charter

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2021-097214	AAM Cities and Regions Charter v29321.pdf (pdf)
AD2021-097258	Advies (pdf)
AD2021-097189	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

[redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten